

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U004446

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 10-08-2026

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лещенко Євгенія Валеріївна

2. Yevheniia V. Leshchenko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0007-9417-9601

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 231

Назва наукової спеціальності: Соціальна робота

Галузь / галузі знань: соціальна робота

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Соціальна робота

Дата захисту: 09-09-2026

Спеціальність за освітою: 231 Соціальна робота

Місце роботи здобувача: Комунальний заклад «Харківський ліцей № 10 Харківської міської ради»

Код за ЄДРПОУ: 24344856

Місцезнаходження: в'їзд Кузнечний, Харків, Харківський р-н., 61003, Україна

Форма власності: Комунальна

Сфера управління: Держадміністрація

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 16863

Повне найменування юридичної особи: Комунальний заклад "Харківська гуманітарно-педагогічна академія" Харківської обласної ради

Код за ЄДРПОУ: 02125591

Місцезнаходження: провулок Руставелі, Харків, Харківський р-н., 61001, Україна

Форма власності: Комунальна

Сфера управління: Держадміністрація

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Комунальний заклад "Харківська гуманітарно-педагогічна академія" Харківської обласної ради

Код за ЄДРПОУ: 02125591

Місцезнаходження: провулок Руставелі, Харків, Харківський р-н., 61001, Україна

Форма власності: Комунальна

Сфера управління: Держадміністрація

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 14.01.11

Тема дисертації:

1. Соціально-педагогічна підтримка учнівства в умовах воєнного стану та повоєнної відбудови України
2. Social and Pedagogical Support for Students under Martial Law and During the Post-War Recovery of Ukraine

Реферат/анотація:

1. Лещенко Є.В. Соціально-педагогічна підтримка учнівства в умовах воєнного стану та повоєнної відбудови України – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 231 – Соціальна робота. – Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради. – м. Харків, 2026. Сьогоднішні умови воєнного стану в Україні та процеси післявоєнної відбудови висувають нові вимоги до системи освіти та соціально-педагогічної підтримки. Діти й підлітки є найбільш уразливою категорією, яка потребує комплексної соціально-педагогічної підтримки, спрямованої на подолання психологічних травм, формування навичок стресостійкості та адаптації до зміненого освітнього середовища. Актуальність теми дослідження зумовлена зростанням потреби у створенні результативної системи соціально-педагогічної підтримки учнівства в умовах воєнного стану та повоєнної відбудови України. Виклики сьогодення засвідчують, що значна частина

дітей і підлітків переживають психологічні труднощі, втрату мотивації до навчання та соціальну дезадаптацію, що ускладнює їхнє повернення до повноцінного освітнього процесу. У цей період особливо важливим є розроблення та впровадження якісної системи соціально-педагогічної підтримки, яка, з урахуванням індивідуальних особливостей, життєвого досвіду та емоційного стану учнів, сприятиме відновленню їхнього психологічного благополуччя, формуванню мотивації до навчання та життєстійкості. Реалізація системи соціально-педагогічної підтримки учнівства в умовах воєнного стану та повоєнної відбудови України дозволяє активізувати внутрішній потенціал дитини, перетворюючи її з об'єкта педагогічного впливу на активного суб'єкта власного розвитку та адаптації до нових соціальних умов. Така підтримка сприяє не лише освітній успішності, а й становленню громадянської зрілості, емоційної стійкості та готовності до життя у відновленому суспільстві. Мета дисертаційного дослідження полягає у науковому обґрунтуванні та розробці системи соціально-педагогічної підтримки учнівства в умовах воєнного стану та повоєнної відбудови України. Для досягнення мети визначено такі завдання: – уточнити понятійно-категоріальний апарат дослідження (соціально-педагогічна підтримка, ресурси відновлення освітнього середовища, післявоєнна адаптація школярів); – проаналізувати вітчизняний і зарубіжний досвід соціальної роботи в кризових умовах; – виявити специфіку психосоціальних потреб учнівської молоді під час воєнного стану по повоєнного відновлення України; – розробити та апробувати систему соціально-педагогічної підтримки учнівства в закладах освіти; – визначити ефективні технології й інструменти соціально-педагогічної підтримки учнівства у кризових умовах. Дослідження базується на міждисциплінарному підході, що поєднує концепції соціальної роботи, педагогіки, психології кризових станів і медіа-освіти. Використано комплекс методів: теоретичний аналіз літератури, соціально-педагогічне моделювання, емпіричні методи (анкетування, інтерв'ю, педагогічне спостереження), а також педагогічний експеримент. Наукова новизна дослідження полягає в тому, що: – вперше теоретично обґрунтовано, розроблено та експериментально перевірено систему соціально-педагогічної підтримки учнівства в умовах воєнного стану та повоєнної відбудови України, як комплекс методично визначених і послідовно реалізованих етапів (дій), результатом яких є формування в учнів психологічної стійкості, проактивного ставлення до власного навчання та життя, розвиток навичок саморегуляції, комунікації й адаптації в умовах змін освітнього середовища; – розроблено критерії соціально-педагогічної підтримки учнівства в умовах воєнного стану (когнітивно-інформаційний, емоційно-резильєнтний, мотиваційно-діяльнісний) та відповідні показники, що дозволяють оцінити рівень результативності підтримки у процесі навчання й соціалізації; – уточнено зміст понять «соціально-педагогічна підтримка», «соціально-педагогічна підтримка учнівства в умовах воєнного стану», «повоєнна адаптація учнівства», що дало змогу конкретизувати їх сутність у сучасному соціально-освітньому контексті; – набуло подальшого розвитку наукове розуміння змісту, принципів і напрямів соціально-педагогічної підтримки учнів у кризових і післякризових ситуаціях, зокрема в аспекті збереження психічного здоров'я, відновлення навчальної мотивації та створення безпечного освітнього простору; – удосконалено форми та методи соціально-педагогічної підтримки учнівства, спрямовані на формування здатності до самопомогі, емоційної стабільності, розвитку довіри у взаємодії між педагогом, учнем і сім'єю, а також активізацію внутрішніх ресурсів дитини для ефективної адаптації у повоєнному суспільстві.

2. Leshchenko Ye. V. Social and Pedagogical Support for Students under Martial Law and During the Post-War Recovery of Ukraine. – Qualifying Scientific Work as a Manuscript. Dissertation submitted for the degree of Doctor of Philosophy (PhD) in Specialty 231 – Social Work. – Municipal Establishment Kharkiv Humanitarian-Pedagogical Academy of the Kharkiv Regional Council. – Kharkiv, 2026. The current conditions of martial law in Ukraine and the ongoing process of post-war recovery have created new challenges for the educational system and the provision of social and pedagogical support. Children and adolescents represent one of the most vulnerable population groups, requiring comprehensive social and pedagogical support aimed at overcoming psychological trauma, developing stress resilience, and facilitating adaptation to the transformed educational environment. The relevance of the research is determined by the growing need to develop an effective system of social and pedagogical support for students under martial law and during the post-war recovery of Ukraine. Contemporary challenges demonstrate that a considerable number of children and adolescents experience psychological distress,

a decline in learning motivation, and social maladjustment, which complicate their return to full participation in the educational process. Under these circumstances, the development and implementation of a comprehensive system of social and pedagogical support are of particular importance. Such a system should take into account students' individual characteristics, life experiences, and emotional well-being while promoting the restoration of their psychological health, strengthening learning motivation, and fostering resilience. The implementation of a system of social and pedagogical support for students under martial law and during the post-war recovery of Ukraine enables the activation of children's internal potential, transforming them from passive recipients of pedagogical influence into active participants in their own development and adaptation to new social realities. Such support contributes not only to academic achievement but also to the development of civic responsibility, emotional resilience, and readiness to live and actively participate in the reconstruction of society. The purpose of the dissertation is to provide a theoretical substantiation and to develop a comprehensive system of social and pedagogical support for students under martial law and during the post-war recovery of Ukraine. To achieve this purpose, the following research objectives were defined: – to clarify the conceptual and categorical framework of the study, including the concepts of social and pedagogical support, resources for restoring the educational environment, and post-war adaptation of school students; – to analyse Ukrainian and international experience in social work under crisis conditions; – to identify the specific psychosocial needs of students during martial law and the post-war recovery of Ukraine; – to develop and experimentally validate a system of social and pedagogical support for students in educational institutions; – to determine effective technologies and tools for providing social and pedagogical support for students under crisis conditions. The research is based on an interdisciplinary approach integrating the theoretical concepts of social work, pedagogy, crisis psychology, and media education. A comprehensive set of research methods was employed, including theoretical analysis of scientific literature, social and pedagogical modelling, empirical methods (questionnaire surveys, interviews, and pedagogical observation), as well as a pedagogical experiment.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Лещенко Є. Проблема соціально-педагогічної підтримки учнівства в сучасних, вітчизняних та зарубіжних дослідженнях. Адаптивне управління: теорія і практика. Серія «Педагогіка». 2025. Випуск 21 (41). DOI: [https://doi.org/10.33296/2707-0255-21\(41\)-13](https://doi.org/10.33296/2707-0255-21(41)-13)
- Лещенко Є. Особливості соціально-педагогічної підтримки учнівства в умовах військового стану та післявоєнної відбудови України. Адаптивне управління: теорія і практика. Серія «Педагогіка». 2026. Випуск 22 (43). DOI: [https://doi.org/10.33296/2707-0255-22\(43\)-17](https://doi.org/10.33296/2707-0255-22(43)-17)
- Лещенко Є. Експериментальна перевірка системи соціально- педагогічної підтримки учнівства в умовах військового стану та післявоєнної відбудови України. Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського. 2026. № 2 (155). DOI: <https://doi.org/10.24195/2617-6688-2026-2-11>
- Лещенко Є. В., Волкова К. С. Соціально-педагогічна підтримка учнівства засобами СЕЕН в умовах військового стану та післявоєнної відбудови України. Запровадження інноваційних освітніх практик як засіб підвищення якості національної освіти : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Харків, 29 листоп. 2022 р.) / за заг. ред. Г. Ф. Пономарьової. Харків : ХГПА, 2022. С. 237–239.

- Лещенко Є. В. Соціально-емоційне та етичне навчання як засіб створення якісного освітнього середовища. Соціокультурні та психолого-педагогічні аспекти організації освітньо-розвиткового простору в сучасному закладі освіти : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 23 травня 2023 р.) / за заг. ред. Г. Ф. Пономарьової. Харків : ХГПА, 2023. С. 237–240.
- Лещенко Є. В. Переваги впровадження соціально-емоційного та етичного навчання (СЕЕН) в освітній процес: Тези доп. Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Харків, 14 листопада 2023 р.)
- Лещенко Є. В. СЕЕН як засіб підвищення професійної компетентності педагогічних працівників. Формування професійної компетентності сучасного педагога засобами освіти: історико-методичний аспект : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Харків, 15 грудня 2023 р.) / за заг. ред. Г. Ф. Пономарьової. Харків : ХГПА, 2023. С. 186–189.
- Лещенко Є. В. Удосконалення навичок soft skills для учнівства як база для формування соціальної компетентності. Реалізація концепції едукції фахівців освітньої галузі в умовах інноваційного розвитку суспільства : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 17 травня 2024 р.) / за заг. ред. Г. Ф. Пономарьової. Харків : ХГПА, 2024. С. 218–222.
- Лещенко Є. Підготовка фахівців до соціально-педагогічної підтримки учнівства в умовах воєнного стану. Актуальні питання підготовки майбутніх фахівців педагогічної освіти в умовах європейської освітньої інтеграції : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю (м. Запоріжжя, 14 червня 2024 р.). Мелітополь–Запоріжжя, 2024. С. 77–81.
- Лещенко Є. В. Роль безпечного освітнього середовища у забезпеченні успішної соціалізації та розвитку учнів. Освіта та наука крізь виклики сьогодення : матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (м. Запоріжжя, 15–17 травня 2024 р.). Запоріжжя : ЗОІППО, 2024. Ч. 2. С. 145–149.
- Лещенко Є. В. Соціально-педагогічна підтримка учнівства в умовах воєнного стану та післявоєнної відбудови України як чинник їхньої психологічної стійкості та адаптації. Формування та розвиток взаємодії викладачів і студентів в умовах трансформаційних змін освітнього процесу: можливості та виклики : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Харків, 03 грудня 2025 р.) / за заг. ред. Г. Ф. Пономарьової. Харків : ХГПА, 2025. С. 299–304.
- Волкова К., Лещенко Є. Соціально-педагогічна підтримка учнівства як чинник сталого розвитку освіти в умовах воєнного стану в Україні. Sustainable Development Goals as a Conceptual Framework for Teacher Education: international collective monograph. Praha : Publishing house OKTAN PRINT s.r.o., 2026. P. 218–232. DOI: 10.46489/SDGAAC-18.
- Лещенко Є. В. Волонтерська діяльність як інструмент соціально-педагогічної підтримки учнівства під час воєнного стану в країні. Актуальні проблеми досліджень у галузі соціальної педагогіки і соціальної роботи : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. здобувачів вищої освіти (м. Харків, 14 травня 2026 р.). Харків : ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2026. С. 114–118.
- Лещенко Є. В. Травмочутливий підхід у системі соціально-педагогічної підтримки учнівства в умовах воєнного стану: Соціально-емоційна культура учасників і учасниць освітнього процесу: матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (м. Слов'янськ–Дніпро, 4 червня 2026 р.). Слов'янськ–Дніпро, 2026.

Наукова (науково-технічна) продукція: методичні документи

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0123U104631

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Волкова Катерина Сергіївна
2. Kateryna Volkova

Кваліфікація: к. пед. н., доц., 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1905-3295

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Комунальний заклад "Харківська гуманітарно-педагогічна академія" Харківської обласної ради

Код за ЄДРПОУ: 02125591

Місцезнаходження: провулок Руставелі, Харків, Харківський р-н., 61001, Україна

Форма власності: Комунальна

Сфера управління: Держадміністрація

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сейко Наталія Андріївна
2. Nataliya A. Seyko

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6197-9553

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Житомирський державний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02125208

Місцезнаходження: вул. В. Бердичівська, Житомир, Житомирський р-н., 10008, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кравченко Оксана Олексіївна
2. Oksana Kravchenko

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9732-6546

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Код за ЄДРПОУ: 02125639

Місцезнаходження: вул. Садова, Умань, Уманський р-н., 20300, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Чичук Антоніна Петрівна

2. Antonina P. Chychuk

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9982-3634

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II

Код за ЄДРПОУ: 22112656

Місцезнаходження: площа Кошута, Берегове, Берегівський р-н., 90202, Україна

Форма власності: Приватна/недержавна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Анголенко Валентина Володимирівна

2. Valentyna V. Angolenko

Кваліфікація: к. пед. н., доц., 13.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6673-4494

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Комунальний заклад "Харківська гуманітарно-педагогічна академія" Харківської обласної ради

Код за ЄДРПОУ: 02125591

Місцезнаходження: провулок Руставелі, Харків, Харківський р-н., 61001, Україна

Форма власності: Комунальна

Сфера управління: Держадміністрація

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради

Чернецька Юлія Іванівна

Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні

Чернецька Юлія Іванівна

Відповідальний за підготовку
облікових документів

Дмитренко Катерина Анатоліївна

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності

Юрченко Тетяна Анатоліївна